

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

นับตั้งแต่ประเทศไทยเผชิญกับภาวะวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปี 2540 ทำให้หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯลฯ ได้พยายามหามาตรการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดขึ้นซ้ำอีก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อที่มั่นทอนศักยภาพในการพัฒนาประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว องค์ความรู้หนึ่งที่กล่าวถึงกันอย่างแพร่หลายสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขและรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นทางด้านเศรษฐกิจของประเทศก็คือ การใช้ความรู้วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งแต่เดิมองค์กรที่มีบทบาทได้ใช้ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ยังถูกจำกัดในวงแคบๆ ไม่แพร่หลายมากนัก แต่หากกล่าวถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันที่กำลังเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจถดถอย ที่มีผลกระทบต่อทุกภาคส่วนในสังคมไม่ว่าจะในระดับบุคคล ครัวเรือน จนถึงระดับประเทศผ่านผลผลิตทางด้านภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ย่อมเป็นวงจรที่ไม่สามารถแยกออกจากองค์ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ได้ องค์ความรู้ตามแนวทางเศรษฐศาสตร์จึงเป็นทางเลือกที่สำคัญอย่างยิ่ง สำหรับนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ จะเห็นได้จากการที่ประเทศได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไว้สำหรับเป็นกรอบในการบริหารประเทศมาโดยตลอดในช่วง 4 – 5 ทศวรรษที่ผ่านมา ประกอบกับปัจจุบันรายวิชาทางเศรษฐศาสตร์นั้นถูกบรรจุให้มีการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ก็ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทางเศรษฐศาสตร์ในคณะบริหารธุรกิจ ได้แก่ วิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค เศรษฐศาสตร์มหภาค เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ เป็นต้น และคณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ ได้แก่ วิชาเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม เศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม เศรษฐศาสตร์การจัดการงานก่อสร้าง เป็นต้น

ที่ผ่านมาหากพิจารณาองค์ประกอบโดยรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของนักศึกษาในระดับต่างๆ ในรายวิชาทางเศรษฐศาสตร์นั้นยังไม่บรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์การเรียนการสอนมากนัก ที่โดยทั่วไปมักกำหนดวัตถุประสงค์การศึกษา เช่น ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักของทฤษฎีและเครื่องมือวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ อีกทั้งยังกำหนดผู้เรียนสามารถนำเอา

ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ เป็นต้น อันเนื่องมาจากผู้เรียนขาดการเอาใจใส่ หรือพฤติกรรมระดับความสนใจในการเรียนยังต่ำอยู่มาก เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนในรายวิชาทางเศรษฐศาสตร์นั้นมีความซับซ้อน ยุ่งยากต่อการทำความเข้าใจในทฤษฎีบทและเครื่องมือต่างๆ ที่มีกาศึกษาวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และสถิติศาสตร์ประกอบ หรืออาจเกิดจากปัจจัยอื่นอยู่กับผู้เรียนเอง อาทิ วุฒิภาวะ อายุ เพศ ประสบการณ์ ความถนัด การสนใจ เป็นต้น หรืออาจเกิดจากปัจจัยด้านวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน อาทิ การฝึกฝน การเรียนรู้ การท่องจำ การใช้สื่ออื่นประกอบการเรียนรู้ เป็นต้น หรืออาจเกิดจากปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาทิ ภูมิหลัง หลักสูตร องค์กรประกอบทางสถาบัน พฤติกรรมการเรียนการสอน ด้านเจตคติ ความสนใจ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ และทักษะพื้นฐาน เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดการเรียนการสอน นำไปสู่การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในกลุ่มวิชาทางเศรษฐศาสตร์

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. ทำการศึกษาสภาพ โดยทั่วไปต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
2. เพื่อศึกษาหาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

3. คำถามการวิจัย

1. ทำการศึกษาสภาพ โดยทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีลักษณะอย่างไร
2. ปัจจัยใดที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

4. นิยามศัพท์

1. องค์ประกอบที่มีอิทธิพล หมายถึงตัวแปร หรือกลุ่มตัวแปรที่มีส่วนส่งเสริม หรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการเรียนวิชาพื้นฐานด้านเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จในการเรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ถือเอาคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มวิชาทางเศรษฐศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

3. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี สาขาการตลาด สาขาสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ลุล่วงไปด้วยดี มีความพยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง มีความรู้สึกต้องการชัยชนะในการแข่งขัน ซึ่งสามารถวัดเป็นคะแนนออกมาได้จากแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อตนเองในด้านต่างๆ รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับลักษณะนิสัยและคุณสมบัติของตนเอง ทั้งในทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลาง ซึ่งสามารถวัดเป็นคะแนนออกมาได้จากแบบทดสอบวัดมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. นิสัยทางการเรียน หมายถึง ลักษณะนิสัยในการเรียนที่ช่วยส่งเสริมผลการเรียนให้สูงขึ้น ได้แก่ การมีสมาธิในการเรียน ความรอบคอบและความเพียรพยายาม การแก้ปัญหาการเรียน การค้นคว้าและการวางแผนการเรียน ซึ่งสามารถวัดเป็นคะแนนออกมาได้จากแบบทดสอบวัดนิสัยทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

7. คุณภาพการสอน หมายถึง การสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญที่อำนวยให้คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพสูง เช่น ความสามารถในการเสนอบทเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีความรอบรู้ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสมการให้สิ่งส่งเสริมแรงที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง การ

ให้ค้นคว้าเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน ซึ่งสามารถวัดเป็นคะแนนออกมาได้จากแบบทดสอบวัดคุณภาพ การสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาหาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาทาง เศรษฐศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โดย เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลรัตนโกสินทร์ พื้นที่สาธิต พื้นที่บึงพิตรพิมุขจักรวรรดิ และวิทยาเขตวังไกลกังวล ที่ผ่าน การศึกษาในรายวิชาเศรษฐศาสตร์จุลภาค เศรษฐศาสตร์มหภาค เศรษฐศาสตร์วิเคราะห์ ซึ่งได้ กำหนดให้ อาชีพหลักของครอบครัว สภาพการอยู่อาศัยระหว่างเรียนระยะเวลาเดินทางมาเรียน แหล่งที่มาของรายได้ระหว่างเรียน รายได้ประจำเดือน รายได้ของครอบครัว กิจกรรมยามว่าง การ ใช้ประโยชน์จากการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อึดมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง นิสัย การเรียน และคุณภาพการสอนเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนผลการเรียนที่ได้จากการศึกษาในกลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์เป็นตัวแปรตาม

6. ผลการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพโดยทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีลักษณะอย่างไรที่ นำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเศรษฐศาสตร์
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มวิชาทางเศรษฐศาสตร์ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

กรอบแนวคิดในการวิจัยตามการจำแนกตัวแปร

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยตามการจำแนกตัวแปร